

2025

č. 2

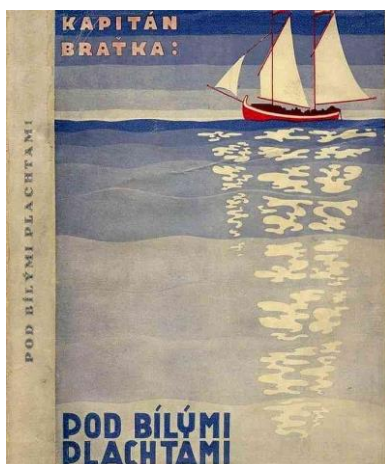

Nezapomeň!

Pozvánka

Sejdeme se ve středu 2. dubna v 17:00 ve Skautském institutu v Rybárně na Kampě

VZPOMÍNKA NA BRAŤKU
60 LET OD ÚMRTÍ
A KŘEST NOVÉHO VYDÁNÍ JEHO KNIHY
„POD BÍLÝMI PLACHTAMI“

Bylo by symbolické, abychom si na to setkání vzali naše oddílové šátky (ze stoletého výročí).

Vždyť jsme už jediní, kteří s Bratškou byli na schůzkách, výletech a táborech.

Zápis

Sešli jsme se v hojném počtu, takže byl stůl zcela obsazen:

	Batul	Mahu	Bob
Kačka			
Zub			
Reyp			
Job			
	Pirilík	Pacík	Cancidlo

Omluvenky

Omlouvám se na dnes, nedám to... **Mahdí**

Jsem starý. Špatně chodím a špatně se hýbu. Lékaři mně řekli, že by bylo pro mě lepší cvičit. Neřekli mi ovšem, v čem by to bylo pro mě lepší. V pondělí jsem byl cvičit. Od té doby už nechodím vůbec a nehýbu se vůbec. Všechno mě bolí, to mě dřív nebolelo. Úplně všechno! Měl jsem v plánu sejít se ve středu s kamarády z „Pětky“. Nebylo to možné, nedošel jsem ani před dům! Dneska, tj. ve čtvrtek,* už mohu trochu hýbat prsty, proto píšu tuto omluvenku. Ale je to hlavně varování pro všechny dobré přátele: Stáří je životní stadium. Má své nevýhody, ale i výhody. Jsme-li rozumní, může být stáří i příjemné a důstojné. Přátelé, nenechte si ho kazit ani cvičiteli, ani lékaři! Nemají potuchu! Zdají se být placeni za to, že vám vaše stáří ničí. A mají z toho neuvěřitelnou osobní radost! **Pulec**

Schůzku zdokumentoval **Mahu:**

Job oznámil, že opět chystá tajný výlet, tentokrát na 1. máje. Vlajčky a transparenty nebudou potřeba.

Reyp poslal pozdrav od Ústečáků a zajímavý článek o **Bratřkovi**, který publikovala Helena Borská v místním časopise. Je tam řada údajů, o kterých ani nevíme.

Spisovatel skautských románů v Ústí nad Labem

Říkali mu Bratřka. Patřil k prvním spolupracovníkům zakladatele československého skautingu Antonína Benjamina Svojsíka. V roce 1913 založil v Praze skautský oddíl číslo 5 – „Pětku“. To mu bylo devatenáct let. Po vzniku Československé republiky, v roce 1918, byl jeho oddíl dva měsíce ve službách národního výboru. Za tuto činnost byla Pětka vyznamenána Svatojiřskou medailí za služby vlasti.

Jaroslav Novák – dále jen Bratřka – se cele věnoval výchově skautské mládeže. Jeho letní putovní tábory se staly pojmem. V roce 1933 měl jeho oddíl krásnou klubovnu na hausbótě zakotveném u Jiráskova mostu v Praze. Snad ten stálý kontakt s vodou, snad stará vlajka z roku 1913, kterou oddílů věnovali vysloužilí čeští námořníci – to vše možná způsobilo, že se členové rozhodli přejít na vodní skauting. A od té doby brázдила Pětka vody nejen českých řek, ale i moří. V Rijce si například najmula plachetnice a plula na ni podél pobřeží až do Albánie a Řecka. Z těchto dojmů vznikly Novákovy knihy Mořská hvězda a Pod bílými plachtami. Od počátku okupace nacistickým Německem v roce 1938 pokračoval Bratřka ve skautské činnosti až do roku 1940, kdy byl Junák rozprášen nacisty. Bratřku na podzim téhož roku zatklo gestapo, skauti byli totiž vždy první na řadě jako nebezpečný živel. Rok strávil ve věznici na Pankráci, pak byl propuštěn a přes policejní dohled se skrýval v severních Čechách. Koncem roku 1944 se vrátil do Prahy, vedl revoluční výbor Junáka a v květnu 1945 se aktivně podílel na Pražském povstání. Hned po válce pokračoval v činnosti se svým oddílem. Za své zásluhy během okupace byl vyznamenán Československou vojenskou medailí za zásluhy a Československým vá-

lečným křížem. Rozpuštění Junáka na začátku války zastihlo Pětku na pronajatém ostrově v Sečském jezeře. Své kroniky zachránili tak, že přeplavali řeku a do své klubovny se podhrabali, protože byla hlídána Němci. Nepřipomíná vám to Rychlé šipky nebo Hochy od Bobří řeky? Všechny ty příběhy psal skautský život. Bratřkova Pětka začala odbojovou činností ve velkém měřítku. V odborných publikacích o odboji je nazývána Skautskou zpravodajskou brigádou. Byla vyznamenána Junáckým křížem za vlast 1939 až 1945, někteří jednotlivci získali Československý válečný kříž, medaili Za chrabrost a Partyzán-

ské hvězdy. Prezident republiky dr. Edvard Beneš věnoval po válce Pětce její ostrov v Seči do vlastnictví. V roce 1947 byl s oddílem natočen film „Na dobré stopě“. Jeho členové vyhrávali řadu vodáckých i lehkotletických závodů, vítězili ve Svojsíkově závodě. Po dalším zrušení Junáka v roce 1948 byl Bratřka zbaven místa šéfredaktora časopisu Junák, ale až do léta vycházel právě v časopisu Junák jeho román „Hoši na řece“. V témže roce přešel se 14 členy „Pětky“ pod jachetní oddíl Českého Yacht klubu v rámci TJ Slavoj Vyšehrad, čímž zachránil oddíl na celou dobu komunistické éry.

Ústecká kapitola

Po nátlaku StB odešel Bratřka v roce 1954 do Užína u Ústí nad Labem. Odtud dojížděl pracovat jako účetní do knihkupectví Huberta Navrátila na Mírovém náměstí. Pražský oddíl předal Josefovi Švecovi – „Švígovi“ – a na jeho vedení se podílel jen na dálku. V Ústí nad Labem založil v roce 1955 pobočku Pětky jako vodácký oddíl pod TJ Chemicke Ústí nad Labem a jeho členové na něj dodnes vzpomínají. Vznikl tak juniorský oddíl Yacht klubu Chemicke. Tento oddíl fungoval až do roku 1967, kdy se definitivně rozešel do závodní jachtařské a jiné vodácké činnosti. Bratřka v Ústí nad Labem pokračoval v psaní skautských románů, které vždy nějakým způsobem vyšly, například v edici Statečná srdce v Českých Budějovicích román pod stejným názvem jako edice, dále Vlád'a Nebojsa, Bílá ruka, Tři orlí péra atd. Bratřka psal až do posledních dnů svého života. Zemřel 14. března 1965 v Užíně na rakovinu žaludku. V Okresním archivu v Ústí nad Labem pečlivě opatrují jeho pozůstalost, kus plodného života uložený pod 333 inventárními položkami. Najdeme tam rukopisy dalších románů, Československý válečný kříž 1939, Československou vojenskou medaili Za zásluhy I. stupně 1946, Zlatý služební skautský lístek a zařazení do Čestného oddílu A. B. Svojsika 1938, Junácký kříž za vlast 1939–1945, deníky ze všech táborů, mapy a filmy, vysvědčení a rodinné doklady. Na jeho jméno a činnost vzpomíná s láskou a úctou řada lidí, které „odchoval“, doma i v zahraničí, protože válka a politické poměry je rozmetaly po světě. Dodnes probíhá každoročně druhou červnovou sobotu akce Nižbor na památku prvního Bratřkova tábořiště na Podkarpatské Rusi. To ve 21 hodin středoevropského času zapalují vzpomínkové ohně všichni členové Pětky od Austrálie až po USA a Nový Zéland.

Helena Borská (upraveno a doplněno o citace z <https://vodni.petka.org/2014/03/ustecaci/>, Almanachu Pětky ke stému výročí narození Jaroslava „Bratřky“ Nováka a bakalářské práce Tomáše Knoblocha „Skauting v životě a díle Jaroslava Nováka“)

Vtipy, opět od Pulce

"Zlato, tak jsem se rozhodl, že už se s tebou nebudu hádat."

"Aha, tak pán se rozhodl. A že by ses třeba zeptal?"

Žena: „Netuším jak bych to bez tebe zvládla, miluju Tě.“

Muž: „To jsi ty nebo z tebe mluví to víno?“

Žena: „To jsem já a mluvím k tomu vínu.“

Oznámení úrazu

Dobrý den.

Naše slepice potřebovaly nový kurník. Rozhodl jsem se, postavit jeho podezdívku z cihel, které jsem měl uskladněny na půdě. Vystrčil jsem z vikýře trám, připevnil na něj kladku a tou protáhl lano. Na jeden konec lana jsem připevnil škopek, ten vytáhl až k vikýři a druhý konec lana přivázal na dvoře ke kůlu, který jsem tam k tomu účelu zatloukl předtím. Pak jsem šel na půdu a naplnil škopek cihlami. Pak jsem zase sešel do dvora a odvázal lano od kůlu. Neuvědomil jsem si, že je škopek s cihlami těžší než já. Škopek padal a táhnul mě na druhé straně lana nahoru. Míjeje škopek, odřel jsem si levý bok. Když jsem dospěl až nahoru, narazil jsem hlavou do trámu a způsobil si otřes mozku. Škopek se dopadem na zem rozbil a cihly se vysypaly. Teď jsem byl zase já těžší než zbytek škopku. Padal jsem a táhl zbytek škopku na druhém konci lana nahoru. Míjeje škopek, odřel jsem si pravý bok a narazil pravý loket. Dopadem na zem jsem si vyvrkl oba kotníky. Leknutím a bolestí jsem pustil lano. Zbytek škopku mi spadl na hlavu, způsobil tržnou ránu a zlomil mi levou klíční kost.

Žádám tímto zdravotní pojišťovnu o proplacení přiložené faktury z Úrazového oddělení místní nemocnice. Jan Kříž alias **Pulec**

Listárna

Reyp poslal další zajímavé fotky s **Petrem**

Medvědi na Malši v r. 1950: **Pepan (Woody), Měšýc, Švígo, Petr, Standa**; fotil Chingo

Nížbor 1970

Parník 1993: **Petr, Luděk, Bob Klika**

U Kačky ve Všenorech 5.5. 2021: **Pegas, Petr, Bob, Chingo**

U Jakuba v Dobřichovicích 7.6. 2017: **Pegas, Job, Anča, Přemík, Kačka, Golfík, Pacík, Petr, Jakub**

U Pulce, srpen 2021: **Cancidlo, Yško, Zub, Pirilík, Pulec, Mahdí, Loulínek, Přemík, Petr**

Listárna

V úterý 18. března v 21:00 odvysílal 2. kanál České televize středometrážní film Český Yacht Klub (ČYK). My, kteří jsme se na tento film dívali, jsme se shodli, že to byl snad ten nejhorší dokument, jaký jsme kdy viděli. Neznámí lidé hrající si na admirála a námořníky. Střídající se a opakující se archivní záběry anonymních jachtařských závodů a současných záběrů děvčat lezoucích neohrabaně do lodě, dále výpověď neznámé vdovy po nějakém členovi Yacht klubu a špatně vysvětlené záběry interiéru atd. Žádná zmínka o nejslavnějších členech ČYKu, jako byli Ata Pavlousek, Mirek Vejvoda, Rozára, kustod pan Machek, Jirka Krofta, Luděk Bukač a další. Nic o činnosti dorostenců - jejich účast na jachetních závodech, na mistrovství republiky na Oravě v letech 1958 a 1959 a o dalších aktivitách padesátých a šedesátých let. Snad ta pasáž o postavení budovy r. 1912 a o problémech s jejím zachováním obstála. Celkový dojem „nuda“. Takhle si my, co jsme tam trávili tolik času v padesátých letech, Český Yacht klub nepamatujeme. **Pacík a Pegas**